

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie Economische Zaken

Aan de staatssecretaris van Economische Zaken en
de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Plaats en datum: Den Haag, 22 april 2015
Betreft: Brief over de opmars van het Hepatitis E-virus uit de varkensindustrie (n.a.v. regeling van werkzaamheden van 21 april 2015).
Ons kenmerk: 2015Z07416/2015D15096

Tijdens de regeling van werkzaamheden van 21 april 2015 heeft de Kamer besloten om u om een brief te verzoeken over de opmars van het Hepatitis E-virus uit de varkensindustrie (zie ook de Brandpunt uitzending van 21 april jl.). Het stenogram van het gedeelte van de regeling van werkzaamheden waarin dit onderwerp is besproken, is inmiddels aan u doorgeleid.

In aanvulling op het gestelde in het stenogram hebben onderstaande fractie(s) enkele vragen gesteld c.q. opmerkingen gemaakt. Ik verzoek u in uw brief ook deze vragen/opmerkingen te beantwoorden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie:

- Beschikt u momenteel over voldoende informatie of is er aanvullend onderzoek nodig naar het Hepatitis E virus?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie:

- Deelt u de zorgen die de deskundigen in de Brandpunt aflevering uiten? Zo ja, welke stappen gaat u zetten om de risico's van Hepatitis E en andere zoönosen zo klein mogelijk te maken?
- Bent u bereid extra te investeren in onderzoek naar de exacte besmettingsoorzaak bij mensen van Hepatitis E? Zo ja, hoeveel en welke verwachte bespoediging van het onderzoek zal dit brengen? Zo nee, waarom niet?
- Is er een ruimtelijke spreiding te zien in de besmettingen van mensen met Hepatitis E? Indien dit niet bekend is, bent u bereid hier onderzoek naar te doen? Zo ja, op welke termijn gaat dit onderzoek plaatsvinden en kunt u dit onderzoek inclusief kabinetsreactie naar de Kamer sturen? Zo nee, waarom niet?
- Klopt de stelling van Hans Zaaijer dat de economische belangen een grote rol spelen bij het niet adequaat (genoeg) aanpakken van (de kans op) zoönosen uitbraken? Zo ja, bent u bereid vanaf nu de volksgezondheid wel boven het economisch belang te stellen? Zo nee, kunt u reageren waarom u het niet eens bent met deze stelling?
- Hoe kan het RIVM concluderen dat Hepatitis E geen groot gezondheidsrisico is terwijl er op dit moment al tien patiënten in slechts één ziekenhuis zijn overleden?
- Bent u bereid het RIVM opdracht te geven grootschalig en gericht onderzoek te laten doen, in plaats van slechts een enquête onder patiënten, zoals aanbevolen door de deskundigen in de Brandpunt uitzending? Zo ja, op welke termijn gaat dit onderzoek plaatsvinden en kunt u dit onderzoek inclusief kabinetsreactie naar de Kamer sturen? Zo nee, waarom niet?
- Heeft een besmetting met Hepatitis E, net als Q-koorts, (levens)lange gevolgen voor mensen die de besmetting overleven? Zo ja, welke gevolgen zijn dit en zijn er mogelijkheden om deze gevolgen te genezen?
- Hoe houdt het selectiebeleid van donoren rekening met Hepatitis E en welke verbeteringen acht u noodzakelijk? Hoe gaat u er voor zorgen dat infecties door besmet bloed worden voorkomen? Is het daarbij mogelijk om onderscheid te maken tussen gezonde en kwetsbare, zieke mensen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe dan?

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.ez@tweedekamer.nl

- Klopt de redenatie dat als 1 op de 800 Nederlanders besmet is bijna 21.000 Nederlanders besmet zijn? Hoeveel van deze patiënten zullen waarschijnlijk zulke ernstige klachten krijgen dat ze naar het ziekenhuis moeten? Hoeveel van deze patiënten zullen waarschijnlijk overlijden? Hoeveel van deze patiënten zullen (levens)lange gevolgen ondervinden van deze besmetting indien ze de besmetting overleven?
- Bent u bereid onderzoek te doen naar de invloed van een krimp van de Nederlandse veehouderij van 10%, 20%, 30% 40% en 50% ten opzichte van nu en de kans op zoönosen uitbraken? Zo ja, op welke termijn gaat dit onderzoek plaatsvinden en kunt u dit onderzoek inclusief kabinetsreactie naar de Kamer sturen? Zo nee, waarom niet?
- Overweegt u een inkrimping van de Nederlandse veestapel om de kans op zoönoseuitbraken te doen afnemen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie:

- Bent u het met de leden van de SP-fractie eens dat de signalen van Erasmus en Sanquin ernstig genoeg zijn om het RIVM te vragen om in kaart te brengen hoeveel patiënten er zijn met Hepatitis E en hoe deze besmetting zich gedraagt: nemen aantallen besmettingen toe of af? Hoe vinden besmettingen plaats, zijn er al mutaties van mens op mens signaleerd? Welke patiënten zijn éxtra kwetsbaar, welke voorzorgsmaatregelen zijn rond deze patiënten te treffen om besmetting te minimaliseren?
- Bent u bereid om het RIVM naast een grootschalig en gericht onderzoek te laten doen ook actief te laten monitoren hoe Hepatitis E zich ontwikkelt?
- Bent u bereid om in overleg met omringende landen te onderzoeken hoe effectief het testen van donorbloed op de besmetting is?
- Bent u bereid om artsen en onderzoekers te vragen om actief te melden wat zij ervaren met de besmetting van Hepatitis E?
- Wat is uw oordeel over de mogelijke relatie tussen de intensieve veehouderij in Nederland en de risico's op besmetting met hepatitis E?
- Welke maatregelen worden in de varkenshouderij genomen om te voorkomen dat de ziekte zich verder kan verspreiden?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie:

- Bij welke dieren komt Hepatitis E voor?
- Worden dieren ziek van Hepatitis E?
- Hoe wordt Hepatitis E overgedragen van dier op mens?
- Is de hygiënestatus van een land bepalend voor het voorkomen van Hepatitis E?
- Hoe wordt Hepatitis E gemonitord in Nederland? Hoe in de rest van de wereld?
- Welk aanvullend onderzoek is bijvoorbeeld door het RIVM noodzakelijk om meer helderheid te krijgen over de gezondheidsrisico's van Hepatitis E voor mensen in Nederland? Bent u bereid om indien noodzakelijk dit aanvullend onderzoek te financieren?

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie:

- Heeft u de omvang van de besmetting met Hepatitis E voldoende in beeld? Zo ja, hoeveel mensen zijn er naar verwachting in Nederland besmet met het virus? Hoeveel mensen zijn in het ziekenhuis behandeld?
- Welke actie wordt ondernomen om besmetting met Hepatitis E te voorkomen en het virus te bestrijden?
- Welke categorieën mensen zijn extra kwetsbaar voor Hepatitis E?
- Waarom wordt er bij bloeddonoratie niet standaard getest op Hepatitis E, maar wel op veel andere virussen/ziekten?
- Is er al sprake van een specifieke zoönose-aanpak voor Hepatitis E?
- Welke specifieke risico's van Hepatitis E zijn er in de biologische varkenshouderij?
- Is er zicht op het aantal varkenshouders dat besmet is met het virus? Zijn er ook varkenshouders onder de besmettingsgevallen die in het ziekenhuis zijn behandeld?
- Wordt er onderzoek verricht naar de wijze waarop mensen besmet raken met het virus en naar de mutatie van het virus van varkens op mensen?
- Hoe kan het dat het RIVM vier jaar geleden concludeerde dat Hepatitis E geen groot gezondheidsrisico is, terwijl we niet weten hoe mensen besmet raken met het virus en hoe het virus muteert?

Vragen en opmerkingen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie:

- Bent u bereid om een grootschalig onderzoek te laten verrichten naar Hepatitis E besmettingen die gevoed worden vanuit de varkensindustrie en via mutaties leiden tot mens-op-mens besmettingen? Zo ja, op welke termijn en op welke wijze? Zo nee, waarom niet?
- Bent u bereid om een meldingsplicht in te voeren voor varkenshouders en dierenartsen indien de aanwezigheid van Hepatitis E op een bedrijf geconstateerd wordt? Bent u bereid om deze gegevens ook openbaar te maken? Zo nee, waarom niet?
- Kunt u aangeven of varkensvlees of producten met ingrediënten afkomstig van varkens, gemonitord worden op Hepatitis E? Kunt u aangeven of de NVWA producten controleert en handhaaft op de aanwezigheid van Hepatitis E? Zo nee, waarom niet?
- Vind u het acceptabel dat varkensvlees op de Nederlandse en internationale markt besmet is met het Hepatitis E virus? Bent u bereid om het aantal besmette varkensproducten met Hepatitis E terug te roepen? Zo ja, op welke termijn en in welke mate?
- Op welke wijze gaat u de consument informeren van de risico's op besmetting met Hepatitis E door het consumeren van deze producten? Bent u bereid om te komen tot een etiketteringsvoorschrift met een waarschuwing dat het vlees mogelijk het Hepatitis E virus bevat?
- Kunt u aangeven wat de effecten van het verwerken van varkensmest is op het risico van de verspreiding van Hepatitis E? Bent u bereid om nader onderzoek te doen naar de verspreiding van Hepatitis E in relatie tot mestverwerking en eventuele verspreiding via het grondwater?
- Kunt u aangeven welke maatregelen u gaat treffen om de gezondheid van personeel en omwonenden van varkensbedrijven te beschermen? Zo ja, op welke wijze en op welke termijn? Zo nee, waarom niet?
- Hoe beoordeelt u de uitspraak van prof. Hans Zaaijer in de uitzending van Brandpunt op 21 april jl. dat "de veedichtheid van Nederland per definitie voor infecties zorgt"? Welke van uw maatregelen zullen uiteindelijk leiden tot de noodzakelijke krimp van de veehouderij om zodoende te komen tot een reductie van de gezondheidsrisico's?
- Kunt u aangeven in hoeverre de besmetting van Hepatitis E virus is meegenomen in het grootschalige onderzoek van de RIVM naar risico's vanuit de vee-industrie?
- Bent u bereid om budget vrij te maken zodat bloedbanken donoren standaard kunnen testen op de aanwezigheid van Hepatitis E? Zo nee, waarom niet?
- Kunt u aangeven hoeveel personen in Nederland in de afgelopen drie jaar besmet zijn met het Hepatitis E virus, uitgewerkt per regio? Kunt u aangeven hoeveel personen hiervan zijn overleden aan het Hepatitis E virus? Zo nee, bereid om een onderzoek hierna te laten verrichten en dit te laten monitoren? Zo nee, waarom niet?

U wordt verzocht om de brief met de beantwoording zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk maandag 18 mei a.s. aan de Kamer te doen toekomen.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,

M.C.T.M. Franke